

การเปรียบเทียบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความตั้งใจและ
พฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมระหว่างนิสิตไทยและอินเดีย
(The Comparison of Causal Relationship Model of Intention and Social
Entrepreneurial Orientation Behavior among students in Thailand and India)

ผู้ร่วมวิจัย

ผศ.ดร.อัญชลี จันทรเสม	หัวหน้าโครงการ	คณะมนุษยศาสตร์
ศ.ดร.อังศินันท์ อินทรกำแหง	ผู้ร่วมวิจัย	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ผศ.ดร.กาญจนา ภัทราวีวัฒน์	ผู้ร่วมวิจัย	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ผศ.ดร.สุดาร์ตน์ ตันติวิวัฒน์	ผู้ร่วมวิจัย	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
อ.ดร.ฮันเวเดส ดาววิสันต์	ผู้ร่วมวิจัย	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
อ.ดร.ปิยะ บุษชา	ผู้ร่วมวิจัย	สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้
Prof.Dr. Syed Azharuddin	ผู้ร่วมวิจัย	มหาวิทยาลัย Dr.Babasahed

Ambedkar Marathwada University,Aurangabad, INDIA

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากเงินรายได้ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปี พ.ศ. 2568

คำนำ

การวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความตั้งใจและพฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมระหว่างนิสิตไทยและอินเดีย เกิดขึ้นจากมูลเหตุจูงใจจากนโยบายของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มุ่งให้คณะ/สถาบันฯ ดำเนินการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ทำร่วมกับนักวิชาการในต่างประเทศ ซึ่งสถาบันฯ ได้พบว่ามีมหาวิทยาลัยในประเทศอินเดีย นั้นมีการส่งเสริมทักษะการเป็นผู้ประกอบการให้กับนักศึกษาหรือคนรุ่นใหม่ให้มีความพร้อมเป็นผู้ประกอบการ และเพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ว่า “เป็นมหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้เพื่อสังคม (Learning University for Society)” ดังนั้น คณะวิจัยจึงเห็นความสำคัญนี้เป็นจุดประกายเริ่มต้นของการวิจัยครั้งนี้ที่มุ่งศึกษาสาเหตุปัจจัยที่สำคัญของพฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม และเปรียบเทียบโมเดลและตัวแปรที่ศึกษาในกลุ่มนิสิตไทยและอินเดียที่กำลังศึกษาในสาขาด้านธุรกิจหรือด้านการประกอบการ โดยทีมวิจัยทั้งไทยและอินเดียได้ร่วมกันออกแบบการวิจัย หาทุน ดำเนินการเก็บข้อมูลแลกเปลี่ยนข้อมูลของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างทั้งสองมหาวิทยาลัย วิเคราะห์ข้อมูล รายงานผลการวิจัยและร่วมเขียนบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ สำเร็จได้ด้วยที่ คณะมนุษยศาสตร์ สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ และสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ เปิดโอกาสความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และได้รับความอนุเคราะห์จากสถาบันการศึกษา เป็นมหาวิทยาลัยภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องที่อนุเคราะห์ให้นักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการวิจัยและตอบแบบสอบถามได้อย่างครบถ้วน คณะวิจัยจึงเรียนมาเพื่อขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

คณะวิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	5
ขอบเขตการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	8
ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ประกอบการศึกษา	8
ตอนที่ 2 ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม	11
ตอนที่ 3 พฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม	14
ตอนที่ 4 เจตคติต่อการเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม	16
ตอนที่ 5 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	20
ตอนที่ 6 การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม	23
ตอนที่ 7 ความรอบรู้ด้านประกอบการ	26
ตอนที่ 8 ทูทางสังคมผู้ประกอบการเพื่อสังคม	37
กรอบแนวคิดการวิจัยและสมมติฐานการวิจัย	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา	37
กระบวนการวิจัย	37
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	42
ตอนที่ 2 การพัฒนาและการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด	45
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของกลุ่มนิสิตไทย	49
ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างกลุ่มนิสิตไทยและนิสิตอินเดีย	62
ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตัวแปรแฝงในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างกลุ่มนิสิตไทยและนิสิตอินเดีย	71

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	73
สรุปผลวิจัย	74
อภิปรายผล	77
ข้อเสนอแนะ	81
เอกสารอ้างอิง	83
ภาคผนวก	100
แบบสอบถามในการวิจัย	101
ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	106
หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	110

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	40
ตาราง 2 ค่าดัชนีความกลมกลืนและดัชนีเปรียบเทียบของโมเดล	41
ตาราง 3 แผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย	41
ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	42
ตาราง 5 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนิสิตไทย	43
ตาราง 6 แสดงผลวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน รูปแบบการวัดพฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม	45
ตาราง 7 แสดงผลวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน รูปแบบการวัดความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม	47
ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน รูปแบบการวัดความรู้ด้านประกอบการ	48
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ (skewness) ค่าความโด่ง (kurtosis) ของข้อมูลที่ได้จากการวัดตัวแปร หลังปรับเป็นคะแนนมาตรฐาน	50
ตาราง 10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในกลุ่มนิสิตไทย	51
ตาราง 11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในกลุ่มนิสิตอินเดีย	52
ตาราง 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ในกลุ่มรวม	53
ตาราง 13 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล (β) ของตัวแปรสาเหตุไปยังตัวแปรผลภายในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมในกลุ่มนิสิตไทย	54
ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล (β) ของตัวแปรสาเหตุไปยังตัวแปรผลภายในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม ในกลุ่มนิสิตอินเดีย	56
ตาราง 15 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล (β) ของตัวแปรสาเหตุไปยังตัวแปรผลภายในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม ในกลุ่มรวม	59
ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมระหว่างกลุ่มนิสิตไทยและนิสิตอินเดีย	63
ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตัวแปรแฝงในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม ระหว่างกลุ่มนิสิตไทยและกลุ่มนิสิตอินเดีย	72

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 1991)	8
ภาพประกอบ 2 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 2006; Montaña; & Kasprzyk, 2008)	10
ภาพประกอบ 3 แนวคิดทุนทางสังคม (Malebana, 2016; Hidalgo et al., 2021)	30
ภาพประกอบ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย	34
ภาพประกอบ 5 รูปแบบการวัดพฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม	46
ภาพประกอบ 6 รูปแบบการวัดความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม	47
ภาพประกอบ 7 รูปแบบการวัดความรู้ด้านประกอบการ	49
ภาพประกอบ 8 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมในกลุ่มนิสิตไทย	56
ภาพประกอบ 9 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมในกลุ่มนิสิตอินเดีย	58
ภาพประกอบ 10 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมในกลุ่มรวม	61
ภาพประกอบ 11 เปรียบเทียบแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการเพื่อสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมุ่งเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม ระหว่างกลุ่มนิสิตไทยและนิสิตอินเดีย	71